

Kompetentsipõhise eneseanalüüsi vorm täiskasvanute koolitaja, tase 6 kutse taotlejale

Nimi: Ege Jaanso

Esmalt palume Teil analüüsida 6. taseme täiskasvanute koolitaja kutse läbivaid kompetentse.

Nr	Kompetentsi lühikirjeldus
1	Valdab koolitusel käsitletavat valdkonda/teemat/ainet, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast/koolitusprogrammist tulenevate nõuetega. <i>Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine (max 2000 tähemärki)</i> Olen omandanud kõrghariduse Tartu Ülikoolis avaliku halduse erialal aastal 2005. Minu diplomitöö oli osaliselt seotud praegu õpetatava teemaga: Väikeettevõtete riiklik toetamine Eestis. Koolitamisega alustasin Eesti Töötukassas töötades ligikaudu 10 aastat tagasi. Viisin läbi kümneid infotunde töötutele teemal Ettevõtjaks või mitte, tutvustasin töötukassa toetuse tingimusi messidel ja ettevõtlusnädala ürituste raames ning Tartu Loomemajanduskeskuse inkubatsioonis osalejatele. Alates 2017 olen koolitamisega tegelenud suuremas mahus ja viinud läbi ettevõtluskoolitusi Leoski koolituse, Juunika koolituse ja Reiting PR kaubamärgi all. Olen läbinud mitmeid avaliku esinemise koolitusi: Avalik esinemine , OPS OÜ (avalikesinemine.net), koolitaja Janek Tuttar, Avalik esinemine ja visualiseerimine, Tartu KHK, koolitaja Piia Asper, Koolitajatöö rõõmud ja mured!, Edu akadeemia, koolitaja Peep Vain Olen läbinud koolitaja koolitused: Andragoogika, Loomes OÜ (Developdesign) Koolitaja koolitus, Leoski koolitus. Olen õppinud ka mentorlust: Mentorluse meistriklass EBS koolitaja Mart Kikas Minu koolitusvaldkonnaks on peamiselt ettevõtlusega alustamine ja äriplaani koostamine. Olen olnud ise suure osa oma elust ettevõtja, oma esimese ettevõtte lõin 19. aastaselt. Olen tegelenud ettevõtlusega tegelenud kuues erinevas valdkonnas. Lisaks töötasin kuus aastat töötukassa ettevõtlustoetuse osakonnas, kus hindasin ja analüüsisin taotlejate äriplaane. Olen läbinud oma koolitatavas valdkonnas ka mitmeid täienduskoolitusi. Tegelen igapäevaselt enese arendamisega ettevõtlusvaldkonnas, kuulan webinare, loen raamatuid ja artikleid, osalen erinevatel seminaridel jne. Nende kogutud kogemuste ja teadmiste toel arendan ka kasvatan oma ettevõtet ja jagan meelsasti õpitut ja kogetut ka teistega läbi oma koolituste. Loen palju ettevõtlusalast kirjandust, olen mitme ettevõtlusteemalise grupi ja foorumi liige ja ettevõtlike noorte koja JCI Tartu toetajaliige.
2	Teab täiskasvanukoolituse põhiprintsiipe ja lähtub koolitusel täiskasvanud õppija eripäradest.

Kompetentsi tõendamine (max 2000 tähemärki)

“Inimene õpib kogu elu” on levinud ütlus, ja minu hinnangul on see tänapäeva aina kiiremini arenevas ühiskonnas üha rohkem tõene. Ka ma ise pean end krooniliseks õppijaks ja kasutan kõiki võimalusi end arendada ja oma silmaringi laiendada.

Oma tegevuses koolitajana väärtustan kõrgelt täiskasvanuõppe põhiprintsiipe. Arvestan täiskasvanud õppija eripäraga, loon koolitusruumis positiivse ja julgustava õhkkonna ning võimalused dialoogiks. Minu jaoks on oluline arvestada koolitatavate senise kogemusega. Koolitades jagan oma kogemusi, mulle teadaolevaid kogemuslugusid ja annan õppijatele võimaluse jagada oma kogemusi. Usun, et läbi sellise senise kogemuse kasutamise ja seoste loomise paraneb materjalist arusaamine ja omandatu kinnistumine.

Minu koolitused on suunatud alustavatele ettevõtjatele. Käsitleme koolituste raames nii ettevõtluse kui ettevõtlikkuse teemasid, lisaks ühiskondlikke väärtusi ja ootuseid, ühiskonnakorraldust, maksundust ja seadusandlust, veidi ka keelepädevust, kirjaoskust ja dokumentide vormistamise oskust. Seega saan rõõmuga öelda, et saan anda oma panuse mitmete võtmepädevuste arendamisesse. Ütlesin eespool “käsitleme” täiesti tahtlikult ja teadlikult, sest oma koolitustel annan alati võimaluse osalejatele jagada oma teadmisi ja kogemusi teistega.

Lisaks ettevõtluspädevustele annan mõtteid ja nippe ka ajajuhtimise ja enesearengu ning enesehoidmise valdkonnas, et õppijad oma edasises elus oskaksid ka end säästa ja pikka aega elus edukana toimetada.

Koolitusele tulijatel on sageli väga erinev taust, senine õpikogemus ja omandamise kiirus. Võtan seda alati arvesse, kui vaja, kordame mõnd teemat mitu korda erinevate nurkade alt. Lisaks pakun täiendavat küsimuste esitamise võimalust ja abi äriplaani vormistamisel ka peale koolituse lõppu e-posti teel, et anda võimalus küsida ka neile, kes kõigi ees ehk küsida ei julge.

Minu koolituste kohta on tagasisidena muuhulgas öeldud “nii tore oli, kahju kohe, et läbi sai” ja minu, kui koolitaja, kohta “hinnanguvaba”.

Just neid kaht tagasiside pean enda jaoks kõige väärtuslikumaks ja tõestuseks, et olen saavutanud oma peamised eesmärgid: anda kõigile osalejatele positiivne õpikogemus ja julgus tulevikus veelgi õppima ja end arendama minna, ning luua võrdne ja soosiv õpikeskkond kõigi osalejate jaoks.

3	Väärtustab täiskasvanud õppijat, järgib oma töös eetilisi norme (vt kutsestandardi lisa 3 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks) ja konfidentsiaalsusnõudeid; hoiab kutse mainet.
---	---

Kompetentsi tõendamine (max 2000 tähemärki)

Eetika on minu jaoks nii elus üldiselt kui ka koolitajana väga oluline.

Koolitusi alustades palun alati kõigil osalejatel sõnastada nende senine kogemus valdkonnas ja ootused koolituse tulemustele. Võtan nende öeldut igal koolituse hetkel arvesse ja püüan koolituse raames paindlikult pakkuda just seda, mis nende vajadusi kõige paremini täita aitab.

Loon koolitusruumis julgustava ja mõistva õhkkonna andes kõigile võrdse võimaluse oma kogemusi ja mõtteid väljendada. Tunnustan väljaöeldut ja leian sellest teemaga seonduva, mida kõigile sobivalt teema kinnistumiseks kasutada. Usun kõigi inimeste õpivõimesse ja toetan seda igati.

Ettevõtlusega alustamise ja äriplaani koostamise valdkonnas on mul endal pikaajalised kogemused, mis annavad mulle kindlustunde, et minu poolt koolitustel pakutav on pädev ja kõrgel tasemel. Vajadusel uurin lisaks ja koolitan end täiendavalt, et pakkuda parimat võimalikku ning alati tõest infot.

Kui kasutan teiste allikate materjale, kontrollin alati nende tõesust ja viitan autoritele.

Hindan kõrgelt oma koolitajatest kolleege ja teen nendega meelsasti koostööd ning pakun oma abi, kui seda oodatakse.

Olen hea partner nii õppijatele kui kolleegidele.

4 Järgib täiskasvanuõpet ja teisi valdkonna tegevusi reguleerivaid seadusi.

Kompetentsi tõendamine (max 2000 tähemärki)

Olen tuttav täiskasvanuõppe seadusandlusega. Tean ja tunnen Täiskasvanute koolituse seaduse tingimusi ja lähtun neist oma tegevuses.

Täiskasvanute koolitaja on seaduse tähenduses spetsialist, kes sihipäraselt loodud õpituatsioonis toetab täiskasvanud inimeste õppimist ja enesearendust. Olen oma koolituste ülesehitamisel lähtunud sellest, et luua just õppimist toetav õhkkond ja võimalused jõuda kvaliteetsele tulemusele.

Tean ja tunnen tasemeõppe ja täienduskoolituse erinevusi, selgitan neid ka koolitustel osalejatele ja oskan anda infot seadusest tulenevate soodustuse ja võimaluste kohta täienduskoolitustel osalejatele. Tean, milline info peab minu, kui koolitaja, kohta olema avalikult kättesaadav. Olen vastavad andmed edastanud koolitusettevõtetele avaldamiseks ning tutvustan end ja oma seniseid kogemusi ka iga koolituse algul osalejatele.

Samuti olen tuttav täienduskoolituse standardiga ja tean, millistel juhtudel saab osalejale väljastada tunnistuse ja millistel tõendi.

Lisaks olen tuttav ja hoian end pidevalt kursis oma õpetatavat valdkonda puuduvate õigusaktidega, nt Äriseadustik, maksuseadused, reklaamiseadused jne. Hoian end kursis ka alustavatele ettevõtetele pakutavate toetusvõimalustega ja tutvustan neid oma koolitustel osalejatele.

5 Annab õppijatele tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel.

Kompetentsi tõendamine (max 2000 tähemärki)

Tagasisidel on õppimises ja arengus oluline roll, seepärast pööran oma koolituste ülesehitamisel ja läbiviimisel sellele olulisel määral tähelepanu.

Iga koolituspäeva algul uurin osalejatelt, kas vahepeal on tekkinud eelnevalt käsitletud teemade osas küsimusi või mõtteid. Ka iga koolituspäeva lõpus uurin, kas uute käsitletud teemade osas on lahendamist vajavat. Annan alati sealjuures tagasisidet tekkinud mõtete ja küsimuste osas, analüüsin neid grupiga koos ja leiame lahendused.

Oma koolituste raames viin pidevalt läbi arutelusid ja ka seal kasutan võimalust anda tagasisidet ja edasisidet ehk siis suunata mõtteid õigemasse suunas ja kindlasti positiivses suunas kinnitades pidevalt, et koolituse teemade omandamine on jõukohane kõigile.

Koolituste käigus teostavad osalejad ka kirjaliku nõu kodutöö, millele annan pika personaalse kirjaliku tagasiside, kus annan soovitusi ja nõuandeid, kuidas tööd edasi kirjutada, millistele teemadele võiks rohkem tähelepanu pühendada jms. Minu antav tagasiside on alati leebe ja positiivne, innustav, mitte kritiseeriv.

Koolituste lõpus on sageli koolitusel osalejatel võimalik teha oma ettekanne/esitlus, mille järel samuti annan soovitusi ja juhin tähelepanu tööd vajavatele kohtadele.

Tagasiside andmisel lähtun alati koolitatava võimekusest ja kogemustest. Tagasiside andmisel valin alati vastavalt sellele sobiva kõneviisi ja keerukusastme.

6 Kasutab korrektset koolituse läbiviimise keelt kõnes ja kirjas.

Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine (max 2000 tähemärki)

Korrektne keelekasutus nii koolituse läbiviimisel, koolitusmaterjalide koostamisel kui ka esitatud kodutööde kontrollimisel ja tagasisidestamisel on minu jaoks väga oluline.

Hindan kõrgelt head emakeelt ja olen end selles valdkonnas ka koolitanud ja arendanud. Olen läbinud mitu Loone Otsa läbi viidud korrektse keelekasutuse koolitust.

Püüan võimalikult vähe kasutada erialaspetsiifilisi vähemtuntud termineid ja lühendeid. Kui neid kasutan, selgitan mõisted alati õppijatele lahti.

Eesti Keele Instituudi lehekülj, nende õigekeelsussõnaraamat, sõnastikud ja keelenõu on minu abivahendid, kui kahtlen, kuidas õigesti kirjutada.

2025.aastal osalesin taas emakeelepäeva e-etteütlusel ja seekord saan uhkusega öelda, et minu etteütluses polnu ühtegi viga.

7 Kasutab asjakohaseid IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja enesearengu toetamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida; teab digiõppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke meetodikaid digiõppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua, kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale.

Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine (max 2000 tähemärki)

Õppematerjalide ja õppe läbiviimise ettevalmistamisel kasutan erinevaid allikaid ja IKT vahendeid. Kõik kasutatavad allikad on minu enda poolt põhjalikult läbi analüüsitud ja olen nende tõesuses veendunud.

Oma materjalides kasutan vaid allikaid, mida olen kontrollinud kahe- või kolmekordselt, ning milles kajastatud info olen ise nõ omal nahal ära testinud. Koolitades peangi end ennekõike praktikuks ja paljusk tuginen minu enda, mu tuttavate ja mu senise töötatud aja jooksul kogutud kogemustele. Oma koolitustes kasutan suurel määral slaide, seda seetõttu, et minu koolitusel osalejatel tuleb vormistada kodune töö (koostada äriplaan) ja seepärast on hea, kui vajaminevad suunised on nende jaoks ka kodus kättesaadavad. Slaid olen teinud nii Microsoft Office Powerpoint programmi kasutades, Apple lahenduste Keynote programmi kasutades kui ka prezi.com keskkonnas. Olen suuteline kõiki eelpool nimetatud formaate teistesse formaatidesse (näiteks printimiseks) ümber konverteerima.

Koolitustel osalejatele jagan ka lisalugemiseks artiklite linke, Youtube videoid kasuliku ja ka silmaringi avardava infoga ning viiteid seadusaktidele.

Koolitatavad koostavad oma kodused tööd tekstidokumendina (word, open office document, pages, pdf) ja oma finantsprognosid tabelina (üldjuhul MS excel). Jagame ülevaatamiseks saadetud dokumente õppijatega ka näiteks google drive võimalusi kasutades.

Seoses märtsis 2020 välja kuulutatud eriolukorraga Eestis kujundasin oma töö kiiresti ümber veebipõhiseks. Koolitusi olen läbi viinud 8x8, Zoom ja Webex keskkondades.

Viimaste aastate AI võimekuse, populaarsuse ja kättesaadavuse paranemise tõttu olen õppinud ise AI lahendusi tundma, läbinud selles valdkonnas mitu koolitust ja ka oma koolituste raames suudan vajadusel selgitada, miks ühe või teise ülesande juures AI saaks kasulik olla ja millised on selle puudused.

Järgnevalt palume Teil analüüsida 6. tasemele vastavaid kompetentse. Iga kompetentsi puhul on esitatud tegevusnäitajad, mida palume teil analüüsida lahtris *Kompetentsi tõendamine*. Võimalik on sisestada tekst pikkusega kuni 2000 tähemärki. Palun mõelge, kuidas Teil enda arvates tegelikult koolitussituatsioonis iga kompetents avaldub. Kirjeldage ja analüüsige tegevusi, mis iseloomustavad teie käitumist; faktilisi andmeid, kui need tõendavad kompetentsi ilmnemist vm olulist informatsiooni enda kui koolitaja tegevuse kohta. Tooge konkreetseid näiteid.

Lahtris viide tõendusmaterjalile, kus on kirjas (*Tõendusmaterjali esitamine*) tuleb Teil esitada kompetentsi tõendamiseks tõendusmaterjalid, mis kinnitavad Teie poolt eelpool kirjeldatud tegevust.

E-portfoolios lisatud tõendusmaterjalid palume nimetada/viidata lahtris Viide tõendusmaterjalidele.

1. Õppeprotsessi ettevalmistamine

1.1 Selgitab välja ja analüüsib konkreetse õpperühma õpi- ja erivajadusi ning nendest lähtuvalt seab eesmärgid ja õpiväljundid ning planeerib koolituse sisu (vt kutsestandardi lisa 2 Kutsestandardis kasutatud terminid).

Kompetents i tõendamine	Oma koolituste raames tutvustan õppijatele ettevõtlusega alustamise võimalusi, tegureid, mida sealjuures tunda on vaja, ning kuidas koostada äriplaani. Sellest tulenevalt on mul juba olemas hulk infot koolitusele tulijate kohta: need on inimesed, kes mingil põhjusel soovivad oma ellu muutust ja on valmis looma oma ettevõtte. Nad on seega julged ja initsiatiivikad, samas ka mõistlikud ja kaalutlevad, sest tahavad ettevõtte loomisel hankida lisateadmisi. Tellijatelt küsin enne koolituse algust infot koolitusgrupi kohta. Tavaliselt saan teada osalejate arvu, nimed, vahel ka vanuse. Juhul, kui kellelgi koolitusel osaleda soovijatest on erilisi vajadusi või soove, siis annab koolituse tellija (koostööpartner) sellest alati mulle teada, ja võtan seda koolituspäevade ülesehitamisel arvesse. Samuti julgustan koolituse esimesel päeval alati osalejaid minu poole pöörduma, kui neil on koolitusel osalemisega seotult mingeid erilisi asjaolusid, millega oleks vaja arvestada. Kõigil osajatel on minu kontaktid, et vajadusel saaksid nad minu poole pöörduda ka privaatses vestluses. Koolituse esimesel päeval tutvustan alati end ja oma kogemusi, ning palun õppijatel jagada infot ka enda kohta. Küsimused, mille osas palun osajatel infot anda, on: milline on sinu äriidee, kuidas selline idee tekkis, milline on sinu varasem kokkupuude ettevõtlusega, millist tööd oled varem teinud ja mis senise töökogemuse käigus on sind veennud, et sinust võiks saada hea ettevõtja. Lisaks teeme koos esimesel koolituspäeval ka ettevõtlikkuse testi. Saadud info põhjal analüüsin, millistele teemadele ja millise vaatenurga alt koolitusel enam tähelepanu pöörata, et saavutada oodatud tulemused.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
1.2 Koostab koolitusprogrammi ja planeerib oma tegevuse, lähtudes õppekavast (selle olemasolul).	
Kompetents i tõendamine	Olen põhjalikult tutvunud HTM poolt välja antud juhendmaterjaliga täienduskoolituse õppekava koostamiseks. Koolituste väljundite sõnastamisel olen tuginenud oma varasemale pikaajalisele kogemusele äriplaanide hindajana ja ettevõtjana. Selle kogemuse põhjal tean, milline info on iga alustava ettevõtja jaoks vajalik. Õpiväljundite sõnastamisel ja eesmärkide kirjeldamisel püüan väljenduda selgelt ja üheselt mõistetavalt. Õpiväljundid sõnastan nn aktiivseid sõnu kasutades: „oskab, tunneb, analüüsib, seostab, teab“ jne. Õpiväljundite saavutamisele on üles ehitatud kogu koolituste programm ja sisu. Oma õppekavad (ettevõtlusega alustamise koolitus, 64 ak.h., Ettevõtluskoolitus alustavale ettevõtjale 56/96 ak.h. jm.)) olen koostanud ise. Esitan vastavad õppekavad tõendusmaterjalide hulgas. Lisaks olen viinud koolitajate naiskonnaga läbi ettevõtlusega alustamise koolitust mahuga 140 ak.h., millest minu kanda oli 64 ak.h. auditoorset tööd. Vastavas mahus ja vastavate teemade osas olen kokku pannud ka antud koolituse õppekava. Lisaks oli nimetatud koolituse iseseisva töö osa minu korraldada ja kontrollida.

Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
1.3 Valmistab ette konkreetse koolituse sisu ja valib metoodika, lähtudes koolitusprogrammis/õppekavas fikseeritud õpiväljunditest ja varasemast tagasisidest.	
Kompetents i tõendamine	Lähtudes väljundipõhisest õppekavast mõtlen kõik koolitusteemad põhjalikult läbi ja koostan koolitusprogrammi selle alusel. Püüan eelnevalt läbi mõelda erinevad võimalused päeva kulgemises ja olen vajadusel valmis ka ootamatusteks. Koolitusprogrammi ja päevakava koostades jätan alati varu muudatuste tegemiseks. Arvestan võimalusel alati õppijate soovide ja vajadustega (keegi peab varem lahkuma, jõuab koolitusele hiljem, soovitakse mõne teema osas rohkem infot saada jne). Samas pean kinni õppekavas ja õpiväljundites antud lubadustest ja jälgin, et kõik teemad saavad vajalikus mahus käsitletud, oskused omandatud ja kõik osalejad vastavalt oma vajadustele ja võimekusele oma info kätte.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
1.4 Koostab ja/või kohandab õppematerjale, lähtudes õppekavast ja/või koolitusprogrammist, teema käsitlemise loogikast ning õppekeskkonna võimalustest. Viitab korrektselt allikatele, arvestades	
Kompetents i tõendamine	Koolituse õppematerjalide koostamisel lähtun alati õpiväljunditest ja püüan koolitusel kasutatavate materjalide ja meetodite abil tagada selle, et õpiväljundid saavutatakse. Oma koolituste läbiviimisel kasutan üsna palju slaidimaterjale tagamaks, et äriplaani koostamisel kodus oleks õppijatel vajaminevad suunised olemas. Minu slaidimaterjalid on minu enda koostatud. Vahel kasutan slaidimaterjale kokku pannes teiste koostatud jooniseid ja skeeme, sellisel juhul olen nende juures ka kenasti autorile viidanud. Lisaks kasutan koolituste läbiviimisel klassiruumis erinevaid teste ja töölehti ning iseseisva töö ülesandeid tunni raames. Ka need materjalid on minu enda ettevalmistatud. Hoian end pidevalt kursis muutustega valdkonnas ja uuendan oma materjale vastavalt. Näiteks võib siin tuua muudatused maksuseadustes ja erinevate toetuste taotlemise tingimustes. Koolitusel kasutatavate materjalidega teen palju tööd, et tagada nende usalduväärsus ja ajakohasus. Lisaks annan soovitusi, millistest allikatest ja veebilehtedelt saavad õppijad ise ka aastate pärast värsket infot otsida.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
2. Õppeprotsessi läbiviimine	
2.1 Selgitab õppijatele õppekavas ja/või koolitusprogrammis seatud õppe eesmärgid. Toetab õppijaid individuaalsete õpieesmärkide seadmisel, aidates siduda neid õppekavast tulenevate eesmärkidega.	

Kompetents i tõendamine	Koolituse algul selgitan alati esmalt välja osalejate ootused koolitusele. Seejärel sõlmime klassiruumis koosviibitud aja osas kokkulepped. Ning selle käigus selgitan õppijatele koolituse eesmärgi, õpiväljundit ja seda, kuidas saame hinnata, et eesmärgid ja õpiväljundid on saavutatud. Minu koolitajakorvis olevate koolituste üheks olulisimaks väljundiks on valminud äriplaan. Koolituste esimesel päeval arutame õppijatega pikalt ja põhjalikult, miks on äriplaan vajalik. Koolituse lõpetanud on saanud piisavalt hea ettevalmistuse, et koostada hea äriplaan ning luua elujõuline ettevõtte. Ka sellest, millist ettevõtet õppijad oma tulevikus näevad ja milliseid eesmärgi oma ettevõttele seavad, räägime koolituse esimestel päevadel põhjalikult. Analüüsime, miks on eesmärkide seadmine oluline ning vaatame, kuidas tagada eesmärkide täitumine. Seega lisaks sellele, et seame ja analüüsime eesmärgi konkreetset koolituse osas, paneme tegelikult paika ka suuremad ja pikaajalisemad eesmärgid, mis omakorda on väga tihedalt
Viide tõendus- materjalile	
2.2 Rakendab erinevaid võtteid õppimist toetava füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonna loomiseks.	
Kompetents i tõendamine	Pean väga tähtsaks õppimises kogemuste jagamist. Võimalus luua seoseid oma seniste kogemustega on minu hinnangul täiskasvanuea õppe üks võtmesõnu. Seetõttu püüan alati ise oma koolituste raames jagada oma kogemusi reaalsest elust ning annan ka kõigile õppijatele võimaluse jagada grupiga oma kogemusi. Seejärel aitan seostada selle teemaga ja kinnistame koos üle. Et tagada ruumis selleks hea ja turvaline õhkkond, lepime juba koolituse algul kokku, et ruumis räägitu jääb nende nelja seina vahele. Kinnitan, et kõigi kogemused on teretulnud, samuti küsimused, ning rumalaid küsimusi ei ole. Näitan ise head eeskuju ja jagan oma kogemusi. Tunnustan neid, kes jagavad oma lugusid. Võimalusel paigutan laudad ruumis U-kujuliselt, et kõigil osalejatel oleks hea vaade nii mulle, kui koolitajale, kui ka kõigile teistele osalejatele. Räägin lihtsas keeles ja sõbralikul toonil, et luua hea ja kerge õhkkond õppimiseks ja ka küsimiseks. Vajadusel ja võimalusel loon seoseid õppijate kogemuste ja/või plaanide vahel, et luua vabamat ja ühtsemat õhkkonda.
Viide tõendus- materjalile	
2.3 Viib läbi õppeprotsessi, vajadusel muudab õppe etappide järjestust ja töövorme, kaasates õppijaid ja arvestades õpperühma vajadusi.	

Kompetents i tõendamine	Kuigi enne koolituse algust planeerin oma koolituspäevade kava ja ülesehituse, olen siiski paindlik ja olen valmis tegema kavas muudatusi, kui õppijad seda soovivad või vajavad. Olen koolitanud gruppi, kus osalejad olid kõik väga kinnised ja grupitööde efektiivsus oli väga madal. Kujundasin plaanid ja kavad ümber, andsin rohkem iseseisva töö ülesandeid ja lausa kodutööd. Viimane õnnestus neil, veidi mulle endalegi üllatuseks, eriti hästi. Vahel on koolitusel osalejatel vaja enne koolituspäeva lõppu lahkuda. Kui seda soovib mitu osalejat, tõstan olulisimaid teemasid järgmisele koolituspäevale või läbin teema koolitusruumis kiiremini, andes tunni kohta teha kodutööd. Oluline on jälgida, et kõik teemad saaksid ka muudatuste korral piisavas mahus käsitletud, et täita õpieesmärk ja saavutada õpiväljund. Koolituse jooksul jälgin osalejate tähelepanuvõimet ja kaasatust, vajadusel teen täiendavad pause või kergemaid/meeleolukamaid tunniülesandeid, nt ühe minuti kirjutamine, või mõni mäng, et osalejad nõ üles äratada.
Viide tõendus- materjalile	
2.4 Märkab ja tunneb ära grupi arengus toimuvaid muutusi, reageerib olukorrale õpiprotsessi toetaval viisil.	
Kompetents i tõendamine	Olen läbi viinud väga erineva mahu ja osalejate arvuga koolitusi. Viies läbi 1-3 tunni mahuga koolitusi 20-100 osalejale, on aeg liiga lühike ja osalejad liiga erinevad ja eraldatud, et grupiprotsessid jõuaksid toimima hakata. Viin läbi ka 18 ak.h. pikkusega koolitusi, kus auditoorse töö tunnid on jagatud kolme päeva peale. Kuna koolituspäevade vahe on tavaliselt nende koolituste puhul üsna pikk, olen ka märganud, et minu roll koolitajana jääb selliste koolituste puhul läbivalt üsna tugevaks ja grupiprotsessid väga tugevalt ei toimi. Side osalejate endi vahel jõuab koolituspäevade vahele jääva perioodi jooksul märkimisväärselt nõrgeneda ja seetõttu pean enamasti haarama endale tugeva rolli ja panustama palju meenutamistesse ja grupi juhtimisse. Minu peamised koolitused on 56-64 ak.h. , mis on jaotatud seitsmele või kaheksale koolituspäevale. Nende koolituste puhul on grupiprotsessid juba selgemini nähtavad ja paremini töötavad. Plussiks grupi õpieesmärkide tagamisel on osalejate kõrge motivatsioon (kõik soovivad koostada hea äriplaani, saada toetust ja luua elujõuline ettevõtte), ja ühised jooned elu hetkeolukorras (tavaliselt töötuna arvelolek ja siht teha elus muutus). See hoiab koolitusgrupid üsna ühtsena ja eesmärgile pühendununa. Samas inimeste olemus ja senine töö- ja õpikogemus on siiski sageli väga erinev. Konfliktifaasis kasutan sageli nõ liidreid grupidünaamika loomisel ja õppeprotsessi sujuvuse jälgimisel ära. Näiteks meenub juhus, kus koolitusgrupis oli edukas ja värvika kogemusega tütarlaps, kellele andsingi grupis rolli jälgida ajakava. Eriti tugevalt olen oma viimaste koolitusgruppide puhul tajunud lahkumis- ehk leinafaasi, kus sageli viimasel koolituspäeval väljendatakse kahjutunnet, et koolitus läbi saab ja tahetakse osalejatega sidet hoida.
Viide tõendus- materjalile	
2.5 Hindab õpiväljundite saavutamist vastavalt etteantud hindamiskriteeriumitele, valides sobivad hindamismeetodid.	

<i>Kompetents i tõendamine</i>	Ettevõtluskoolituste õpiväljundid olen määranud järgmised: Koolituse tulemusel õppija: - tunneb ettevõtluse olemust - oskab leida ja hinnata äriideed - oskab planeerida tegevusi ettevõtlusega alustamiseks ja oma ettevõtte juhtimiseks - tunneb ettevõtlusega alustamise võimalusi ja erinevaid ettevõtlusvorme - tunneb ettevõtlusalaseid õigusakte ja oskab neis orienteeruda - oskab analüüsida ettevõtluskeskkonda - teab enesejuhtimise ja meeskonnatöö aluseid - oskab koostada väiksemamahulisi turu- ja konkurentsiringuid - tunneb erinevaid turundusmeetmeid ja oskab neid rakendada - teab erinevaid rahastusvõimalusi - oskab koostada äriplaani. Õpiväljundite täitmist hindan peamiselt koostatud äriplaani alusel. Selle kodutöö raames käsitletakse kõiki õpiväljundite teemasid ja on võimalik kontrollida, kas ja millisel tasemel on koolitusel osaleja need omandanud. Õppe lõpetamise tingimused on: - osavõtt vähemalt 80% auditoorsetest tundidest; - hindamismeetod ja -kriteeriumid: praktiliste ülesannete lahendamine ja tähtaegne esitamine - hindamine on mitmeeristav. Praktiliste ülesannetena vaatan siin nii kodutööna valminud äriplaani, kui ka tunniülesannete raames tehtud iseseisvaid töid. Koolituse käigus erinevate teemaplokkide järel kasutan vajaduspõhiselt näiteks 3-2-1 meetodit, et teha kindlaks, kui hästi on osalejad teema omandanud ja õpieesmärgi täitnud. Ühe olulise tegurina vaatan osavõttu grupitöödest ja iseseisvatest töödest koolitusruumis. Kui ülesannetest võetakse heal meelel osa, siis võin järeldada, et õhkkond on osalejate jaoks turvaline ja õppimist soosiv, ning ülesanded on õppijate jaoks meeldivad ja jõukohased. Jälgin jooksvalt õppijate arengut ja võimekust ja kasutan vastavaid grupitöid ja ülesandeid.
---	---

Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
3. Õppeprotsessi analüüs ja hindamine	
3.1 Kogub õppijatelt arvamusi õppeprotsessi kohta, valides sobivad meetodid.	
Kompetents i tõendamine	Viin oma koolitusi läbi mitme erineva ettevõtte nõ kaubamärgi all. Tagasiside küsimine ja saamine toimub seetõttu justkui kahel tasandil. Esimene tasand on viimasel koolituspäeval klassiruumis mulle suuliselt antud tagasiside. Nii uskumatu, kui see ka väidetavalt külmade ja kinniste eestlaste puhul ei tundu, on mu koolitustel osalejad valmis sageli oma arvamust avaldama ja tagasisidet andma. Loen seda märki juba iseenesest heaks tagasisideks, et olen suutnud luua nii turvalise ja sõbraliku õhkkonna, et seda julgetakse teha. Antud tagasiside on olnud positiivne ja “paitanud kõrvu”. Teise tasandina vaatan kogutud kirjalikku tagasisidet. Tagasiside vormid on koolitusettevõtete koostatud, kuid saan nende vastustega alati ka ise tutvuda ja enda jaoks märkmeid ja järeldusi teha. Tagasiside vormides on küsitud nii koolituskeskkonna, materjalide, koolituse aja ja koolitaja professionaalsuse kohta. Tunnen, et saan neist vastustest piisavat tagasisidet analüüsimiseks ja vajadusel muudatuste tegemiseks. Ilmselt võin tagasisideks lugeda ka seda, et mulle on toodud koolituse lõppedes lilli, ja kirjutatud hiljem isiklikke tänusõnu minu e-posti aadressile.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
3.2 Analüüsib õppeprotsessi, lähtudes kavandatud eesmärkidest ja valides sobivad meetodid.	

Kompetents i tõendamine	Olen Tartu inimene, aga suures osas viin oma koolitusi läbi väljaspool Tartut (Tallinnas, Viljandis). Sellistel juhtudel on minu lemmikajaks oma tagasiside analüüsimisel teekond Tartusse tagasi. Autosõit, selle pehme surin ja akende taga toimuv liikumine aitab minu jaoks mõnusalt mõtlemisele kaasa. Enne teeasumist heidan pilgu esitatud tagasisidelehtedele ja tuletan meelde mulle antud suulise tagasiside. Teel olles kategoriseerin selle peas ära ja analüüsin enda jaoks läbi võttes aluseks õpiväljundid ja nende täitmise. Püüan analüüsi tehes hinnata ka selle võimalikke juurpõhjuseid. Tartusse tagasi jõudes on plaan valmis, kas ja mida tahan muuta, ja siis saan selle juba oma kalendrisse kirja panna. Tartus toimuvate koolituste puhul jääb tagasisõidu tee liialt lühikeseks. Kui võimalik, sõidan enne kojujõudmist väikese ringi analüüsimiseks. Kui see päevakava tõttu võimalik pole, lähen õhtul jalutama. Öhtuse jalutuskäigu võlusid toimnud koolituse ja saadudu tagasiside analüüsimiseks kasutan meelsasti ka Zoomis läbiviidavate koolituste puhul. Koolitusettevõtete (kellele nõ allhanget pakun) tagasiside küsimise vormid on minu jaoks piisavalt informatiivsed ja saan sealt vajaliku info kenasti kätte. Koolitajana tegutsemise aja jooksul olen sageli oma materjale muutnud. Enamasti info uuendamise vajaduse tõttu (muudatused õigusaktides vms), kuid ka lähtudes mulle antud tagasisidest. Alati kontrollin peale muudatuste tegemist, kuidas see töötas, küsides koolituse lõpus osalejatelt just selle muudetud teema/vormi osas eraldi tagasisidet. Oma analüüsi mudelit võiksin kirjeldada järgnevalt: 1. Küsi 2. Kategoriseeri ja analüüsi 3. Planeeri 4. Tegutse 5. Hinda 6.
Viide tõendus- materjalile	(Tõendusmaterjalide esitamine)

3.3 Hindab õppeprotsessi, kasutades etteantud hindamiskriteeriume.

Kompetents i tõendamine	Üheks hindamiskriteeriumiks minu, kui koolitaja, töö kvaliteedi kohta, on minu hinnangul see, et mu partnerid tellivad mind üha uuesti nende kaubamärgi all koolitama. Viimasel paaril aastal on mulle aina rohkem ettevõtteid tööd pakkunud ja aina rohkem erinevaid koolitusi pakutakse samuti. Teise kriteeriumina vaatan kindlasti koolitavate poolt mulle antud tagasisidet. Nii tagasisidelehtedel, koolituse viimasel päeval grupilt otse antud kui ka hiljem e-posti mulle minu kohta antud tagasiside on alati olnud positiivne ja see annab mulle julgust ja rõõmu taas klassi ette astuda. Minu koolitustel osalejad on suures osas töötukassa suunatud kliendid, kes soovivad töötukassalt taotleda ettevõtte alustamise toetust. Siit tuletan kolmanda hindamiskriteeriumi oma töö hindamiseks. Palun koolituse läbinutel mulle teada anda, kuidas neil toetuse taotlemisega läheb. Kõik tagasisidet ei anna, aga need, kes on mulle infot saatnud, on kõik ka töötukassalt toetuse saanud. Tunnen head meelt, sest järelkult olen suutnud neile anda head teadmised, et koostada hea ja toetusevääriline äriplaan, ning andnud ka julgust ja motivatsiooni ettevõtjana alustada. Ühe olulise tegurina vaatan osavõttu grupitöödest ja iseseisvatest töödest koolitusruumis. Kui ülesannetest võetakse heal meelel osa, siis võin järeldada, et õhkkond on osalejate jaoks turvaline ja õppimist soosiv, ning ülesanded on õppijate jaoks meeldivad ja jõukohased. Jälgin jooksvalt õppijate arengut ja võimekust ja kasutan vastavaid grupitöid ja ülesandeid. Mõneti võib hindamiskriteeriumite kehtestajana minu ettevõtluskoolituste puhul vaadata ka töötukassat. Enamasti on osalejad töötukassa poolt suunatud. Töötukassa nõuded nõuete kohaselt peab ettevõtluskoolituse kogumaht olema vähemalt 56 tundi ja omandatud teadmised järgmistel teemadel: ettevõtluse olemus, ettevõtja isiksuse omadused, äriseadustiku nõuded, ettevõtlusvormid; äriidee analüüs, äriplaan ja selle koostamise põhimõtted; toode ja turundus; finantsplaneerimine; raamatupidamise põhialused; maksunduse alused, maksustamine; tööõigus; töötervishoiu ja tööohutuse alane korraldus ettevõttes; ettevõtjale olulised infokanalid, tugistruktuurid, toetuse taotlemise võimalused. Koolituste kava ja programmi kokku pannes jälgin alati ka töötukassa kriteeriume.
--	--

Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine) kui koolituse tellija on mulle kriteeriumid esitanud</i>
3.4 Teavitab seotud isikuid õppe tulemustest, kasutades kokkulepitud meetodit ja tuginedes faktidele.	
Kompetents i tõendamine	Minu partnerid koolituste läbiviimisel on koolitusettevõtted, kellele teenust pakun. Jooksvalt annan kogu koolituse vältel neile e-kirja vahendusel teada, kui palju on näiteks koolituselt puudujaid ning kuidas oleme lahendanud puudumiste korral materjali omandamise küsimuse (näiteks saadan materjalid puudujale e-kirjaga, palun teha koduseid ülesandeid jne). Kui koolitusel osaleb ka töötukassa suunatud õppijaid, siis vajadusel teavitab neid koolitusel ilmnunud asjaoludest juba koolitusettevõtte ise. Lõplik ja ametlik ülevaade koolitusel osalemiste ja püduutud päevade kohta kajastub osalusgraafikutel. Need edastan koolitusettevõttele iga kuu lõpus või koolituse lõppedes. Lisaks annan koolitusettevõtetele tellijatena vajadusel teada koolituse kulust, saavutatud tulemustest või tekkinud probleemidest. Kooskõlastame omavahel suurenenud vajadused või plaanitud muudatused. Seda teeme e-kanaleid (e-kiri, messenger) kasutades või telefoni teel.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
4. Tegelemine arendus-, loome- ja teadustööga	
4.1 Osaleb koostöövõrgustike ja töögruppide tegevustes, avaldades arvamust ja tehes ettepanekuid täiskasvanukoolituse valdkonnas.	

Kompetents i tõendamine	Olen alates 2016.aastast soetud ettevõtlike noorte kojaga JCI Tartu. JCI=Junior Chamber International. JCI on rahvusvaheline mittetulunduslik organisatsioon, kuhu kuuluvad 18-40 a. vanused aktiivsed inimesed. Tegutsedes täna rohkem kui sajast maailma riigis, on JCI eesmärkideks noorte inimeste juhioskuste ja sotsiaalse vastutustunde arendamine, vabale ettevõtlusele kaasaaitamine, ühiskonnas toimuvate positiivsete protsesside toetamine ja algatamine, rahvusvaheliste suhete arendamine. JCI Tartu missioon on positiivse sünergia kaudu luua ettevõtlikele inimestele keskkond jätkusuutlikuks arenguks ja eneseteostuseks ja visioon on olla hariduse platvorm, kus ettevõtlikkus viib kokku parimad praktikad ning teoreetilised teadmised ja fookuses on tulevikuoskuste arendamine. JCI Tartu strateegilised tegevused on muuhulgas algatada haridust edendavaid projekte, koostöö erinevate haridusasutuste ja organisatsioonidega ja läbi Treeninginstituudi kojaliikmete koolitamine koolitajateks. Olin 2016-2017 koja juhatuses, nüüd tegutsen nende toetajaliikmena. Töötasin ligikaudu üheksa aastat töötukassas, kus osalesin mitmetes ettevõtlikkusele ja haridusele ning elanike teadlikkuse tõstmisele suunatud projektis ja viisin läbi erinevaid koolitusi, infotunde ja seminare. Side ja koostöö töötukassaga on säilinud ka peale töösuhte lõppemist ja olen ka hiljem töötukassa projektide raames teavitustööd ja koolitusi teinud. Olen liitunud Facebooki grupiga Ettevõtluskoolitused, seminarid, kirjandus. Saan sealt info oma valdkonnas toimuvate koolituste kohta, lisaks saan silma peal hoida ka arengutel ja uuel infol. Olen ka Täiskasvanuharidus Eestis - EPALE lehe jälgija Facebooki keskkonnas.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
5. Professionaalne enesearendamine	
5.1 Analüüsib ja hindab oma tegevust õppeprotsessis, toob välja enda tugevused ja arenguvajadused.	

Kompetents i tõendamine	Koolitama hakkasin umbes kümmekond aastat tagasi Eesti Töötukassas töötades. Töötamine töötukassas tõi endaga kaasa vajaduse korraldada erinevaid infotunde, infopäevi ja messe. Lisaks oli vaja majast seest kedagi, kes töötukassa teenuseid kuulajatele tutvustaksid. Üha enam märkasin neid infotunde ja seminare läbi viies, et see meeldib mulle ja paneb silma sarama nii minul kui kuulajatel. Igal aastal käisin kaks-kolm korda töötukassa ettevõtlustoetust tutvustamas Tartu Loomemajanduskeskuse inkubatsioonis osalejatele. Esinesin Töömessidel ja Tartu linna ettevõtlusnädalal. Igal aastal sain aina rohkem positiivset tagasisidet ja aina rohkem tundsin, et see on see osa minu tööst, mida ma kõige enam tahan teha. Viimased kolm aastat olen koolitusi läbi viinud mitme erineva koolitusettevõtte all. Olen läbi kogu selle kogemuse püüdnud nõ peeglist või kõrvaltvaataja pilguga hinnata oma võimekust ja arengut täiskasvanukoolituse valdkonnas. Enese ja oma kogemuste jälgimine ja analüüs on mul aidanud end arendada. Oma oskuste arendamiseks olen läbinud mitmeid avaliku esinemise ja koolitamise koolitusi. Minu esimeste koolituste peamine murekoht oli ilmselt liigne ebakindlus ja vähene kontaktiloomise oskus. Olin oma valdkonnas hea spetsialist, kuid andsin materjali edasi üsna ühetooniliselt. Läbitud koolituste ja omandatud kogemuste tulemusel olen oluliselt enesekindlam, mõjusam ja suudan osalejatega luua tihedamat ja tõhusamat kontakti. Ka hetkel siiski igapäevaselt hindan oma hakkamasaamist ja tulemuslikkust ja hea meelega kasutan iga võimalust midagi uut juurde õppida. Olen osalenud mitmetel koolitamise ja mentorluse koolitustel, mis on andnud palju teadmisi ja suurendanud ka enesekindlust. Oma peamiseks tugevuseks ettevõtluskoolitajana pean seda, et olen praktik. Olen ise koostanud kümneid äriplaane ja analüüsinud tuhandeid äriplaane, olen ise olnud suure osa oma elust ettevõtja ja puutunud kokku kõigi ettevõtja jaoks vajalike teemadega mitmetes erinevates valdkondades. Suhtlen igapäevaselt teiste ettevõtjatega ja olen ka nõustanud ligikaudu 10-15 alustavat ettevõtjat nende äri alustamisel. Püüan kõik, mida õpetan, ise nõ omal nahal ära proovida. Läbin igal võimalusel koolitusi ettevõtja jaoks vajalikes valdkondades, et anda edasi kvaliteetset ja ajakohast infot. Minu viimase aja südamelähedaisemateks teemadeks on turundus, AI ja psühholoogia. Esimesed kaks neist on tihedalt seotud mu koolituste teema ja valdkonnas toimuvate arengutega, mida edasi andes saan anda hea baasi muutunud maailmas toimetulekuks ka oma koolitustel osalejatele. Psühholoogia teemad aitavad nii mõista tarbija käitumist (ja on seeläbi ka abiks koolitusel osalejatele, kes oma ettevõtteid soovivad luua) kui ka koolitusel osalejate tajusid, materjali omandamist kui ka grupidünaamikaid.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>
5.2 Hindab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset seisundit, võtab kasutusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks.	

Kompetents i tõendamine	Koolitaja töös, nagu ka kõigis muudes eluvaldkondades, on oluline jälgida enda seisundit kogu protsessi kestel Läbipõlemise oht tänapäevase kiire elutempo juures on aina kõrgem. Jälgin hoolikalt märke, mis mulle mu enda füüsilise ja vaimse heaolu kohta infot annavad. Lisaks paljudele tegevustele, on mul õnneks ka palju erinevaid hobisid ja lõõgastumisviise. Tartu Vibuklubis harrastan vibulaskmist. See annab mulle võimaluse paljuski staatilise töö juures lükata selg sirgu ja suvisel hooajal nautida palju värsket õhku. Lisaks käin palju jalutamas hubastel pimedatel Tartu linnatänavatel. Mulle on suureks toeks ja rõõmuks minu pere, mu vanemad ja mu imelised õelapsed, minu vibusõbrad ja minu endistest kolleegidest koosnev mõnus viisik, kellega me vähemalt kord kahe kuu jooksul kokku saame ja midagi koos teeme. Lisaks armastan lugeda, kuulata muusikat ja tantsida. Kõik eelpool nimetatud aitavad mul hoida end heas vormis, mõnuses tasakaalus ja rõõmsameelsena, tänu millele ma suudan olla ka heatujuline, mõistev ja pühendunud koolitaja.
Viide tõendus- materjalile	
5.3 Hoiab end kursis uuemate suundadega täiskasvanukoolituse valdkonnas. Käsitleb ennast õppijana, vastutab enda arengu eest.	
Kompetents i tõendamine	Pean end krooniliseks õppijaks. Pakun koolitusi ettevõtlusvaldkonnas ja see on valdkond, kus on kogu aeg muudatusi. Tegelen enesearenguga teadlikult ja püsivalt. Harin end oma valdkonnas ja käin igal aastal 4-5 koolitusel. Lisaks kuulan erinevaid veebiseminare, osalen valdkondlikel konverentsidel ja loen erialaseid raamatuid. Hoian end ka kursis täiskasvanuhariduse uuendustega. Olen läbinud kaks koolitaja koolitust ning kolm avaliku esinemise koolitust. Olen õppinud ka oma koolitusi graafiliselt ilmestama jooniste ja joonistustega. Olen epale lehe jälgija Facebookis ning võtan osa ettevõtlushariduse Edu ja tegu programmi üritustest. Lisaks tegelen pidevalt enesearenguga ka üldisematel tasanditel, õpin ajajuhtimist, enesejuhtimist, tõhusamalt õppima jms Loen igal aastal ca 24 raamatut, sh ca 18-20 neist on erialased ja enesearengu valdkonnast.
Viide tõendus- materjalile	<i>(Tõendusmaterjalide esitamine)</i>